

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Кж-93/04
Бања Лука, 12.10.2004. године**

У ИМЕ НАРОДА!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Горане Микеш, као предсједника вијећа, Обрена Бужанина, Вељка Икановића Цевада Хусеинбашића и Фикрета Кршлаковића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Ђукић Сандре, у кривичном предмету против оптуженог Р. О. због кривичног дјела тешки случајеви разбојничке крађе и разбојништва из члана 151. став 2. у вези са чланом 150. КЗ РС – посебни дио у вези са чланом 22. КЗ РС одлучујући о жалби браниоца оптуженог изјављеној против пресуде Окружног суда у Бијељини број К-3/04 од 11.06.2004. године, након одржане јавне сједнице другостепеног вијећа овог суда у присуству оптуженог и његовог браниоца адвоката Д. М. Д., из Б., те пуномоћника оштећеног М. А., адвоката из З., а одсуству уредно обавјештеног Републичког тужиоца, дана 12.10.2004. године, донио је

ПРЕСУДУ

Дјелимичним уважавањем жалбе браниоца оптуженог Р. О., преиначава се у одлуци о казни пресуда Окружног суда у Бијељини број К-3/03 од 11.06.2004. године, тако што се оптужени Р. О., за кривично дјело тешки случајеви разбојничке крађе и разбојништва из члана 151. став 2. у вези са чланом 150. КЗ РС – посебан дио и у вези са чланом 22. КЗ РС, за које је оглашен кривим том пресудом, **о с у ђ у ј е** на казну затвора у трајању од шест (6) година, у коју казну му се урачунава вријеме проведено у притвору од 03.08. до 24.08.1992. године те од 11.06.2004. године па надаље.

У преосталом дијелу првостепена пресуда остаје неизмјењена.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бијељини број К-3/04 од 11.06.2004. године оглашен је кривим Р. О. због кривичног дјела тешки случајеви разбојничке крађе и разбојништва из члана 151. став 2. у вези са чланом 150. КЗ РС – посебан дио и у вези са чланом 22. КЗ РС, те је за то дјело осуђен на казну затвора у трајању од 7 година у коју казну му је урачунато вријеме проведено у притвору од 03.08. до 24.08.1992. године и од 11.06.2004. године па надаље. Обавезан је да плати суду трошкове кривичног поступка у износу од 1.725 КМ и паушал у износу од 100 КМ, те трошкове оштећеним у износу од 2.800 КМ. Оштећени су са имовинско-правним захтјевом упућени на парницу.

Против те пресуде заједничку жалбу су поднијели браниоци оптуженог адвокати Д. М. Д., из Б. и А. М. из Б.Л., због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 364. став 1. тачка 11. ЗКП и погрешно утврђеног чињеничног стања, с приједлогом да се првостепена пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење пред потпуно измијењеним вијећем. Код таквог приједлога бранилац оптуженог адвокат Д. М. Д. и оптужени су остали и на сједници другостепеног вијећа овог суда.

На жалбу бранилаца оптуженог одговор су поднијели пуномоћници оштећеног, адвокати М. А. и М. Н. из З., те предложили да се жалба као неоснована одбије и првостепена пресуда потврди. Код наведеног приједлога пуномоћник оштећеног адвокат М. А. је остала и на сједници другостепеног вијећа овог суда.

Окружни тужилац у Бијељини није поднио одговор на жалбу бранилаца оптуженог, а замјеник Главног Републичког тужиоца је у писменом поднеску од 16.09.2004. године предложила да се жалба одбије као неоснована.

Првостепену пресуду овај суд је испитао у дијелу који се жалбом побија и по службеној дужности у смислу одредбе члана 376. став 1. и члана 379. ЗКП, па је одлучио као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Заједничка жалба бранилаца оптуженог адвоката Д. М. Д. из Б. и А. М. из Б.Л, прихваћена је као жалба браниоца адвоката Д. М. Д. из разлога што, у смислу одредбе члана 69. став 3. ЗКП, адвокат А. М. не може поступати као бранилац оптуженог Р. О. у овом предмету, с обзиром на то да је у истом предмету поступао као члан другостепеног вијећа Врховног суда Републике Српске при доношењу рјешења број Кж-85/02 од 17.06.2002. године, којим је одлучено по жалби овог оптуженог изјављеној против рјешења Окружног суда у Бијељини број К-5/01 од 28.05.2002. године. Цитирана законска одредба прописује забрану апсолутног карактера којом искључује могућност да неко лице поступа као бранилац ако је у истом предмету поступало као судија или јавни тужилац. При томе, ова забрана није условљена обимом и карактером радњи које је то лице предузимало у оквиру судијске или тужилачке функције нити је за искључење релевантна воља оптуженог изражена у захтјеву или пристанку да то лице поступа као бранилац. Сљедом таквог законског рјешења, те одредбе члана 37. став 2. тачка 4. Закона о адвокатури Републике Српске («Службени гласник РС», број 37/2002), која налаже адвокату да одбије заступање ако је у истом предмету он или члан или запосленик адвокатске канцеларије или друштва поступао као судија, јавни тужилац ..., искључена је могућност да адвокат А. М. поступа као бранилац оптуженог у овом предмету јер је у истом предмету поступао као судија другостепеног суда. С обзиром на чињеницу да је жалба у конкретном случају заједнички поднесак овог браниоца и адвоката Д. М. Д., који је као бранилац присуствовао и сједници вијећа другостепеног суда, то се учешће адвоката А. М. у саставу заједничке жалбе на пресуду, није негативно одразило на валидност правног лијека и на право оптуженог на браниоца у жалбеном поступку. Из наведених разлога, овај суд је заједничку жалбу браниоца оптуженог прихватио и цијенио као жалбу браниоца адвоката Д. М. Д. из Б.

Сљедећи одбрану изнесу током првостепеног поступка, која се заснива на тврдњи да оптужени Р. О. није учествовао у извршењу дјела за које је оглашен кривим првостепеном пресудом, жалба браниоца оптуженог замјера првостепеној пресуди да је на погрешној оцјени доказа и коришћењем незаконито прибављених доказа засновала закључак да је оптужени Р. О.

заједно са још два лица као саизвршилац, употребом силе извршио одузимање туђе покретне ствари (новца) у намјери прибављања противправне имовинске користи (за себе и друге), при чему је с умишљајем лишен живота К. С. из Б. Надаље, жалба истиче да је образложење побијане пресуде захваћено битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 364. став 1. тачка 11. ЗКП у облику неразумљивости и противрјечности датих разлога у образложењу у погледу чињеница од одлучног значаја, а да додатну конфузију у образложење уноси мноштво језичких грешака.

Изнијете жалбене тврдње о недостацима чињеничне основе побијане пресуде, по оцјени овог суда, немају упориште у садржају проведених доказа на главном претресу, нити се као основани могу прихватити приговори жалбе о мањкавости датих разлога у образложењу пресуде за одлучне чињенице. Ово из разлога што докази проведени на главном претресу представљају поуздану основу за закључак првостепене пресуде да је оптужени Р. О. као саизвршилац учествовао у извршењу кривичног дјела за које је оглашен кривим том пресудом, предузимањем радњи описаним у изреци пресуде. За такав закључак првостепена пресуда је дала увјерљиве разлоге уз садржајну анализу проведених доказа, које разлоге као мјеродавно образложење прихвата и овај суд.

Тако је првостепени суд кроз критички приступ у анализи исказа свједока М. Љ., Љ. В., Ј. Р. и Т. Д., те исказа у одбрани Л. С. датој пред истражним судијом и медицинске документације за Л. С., правилно закључио да проведени докази не поткрепљују тврдњу одбране да су изјаве оптуженог Р. О., те Л. С. и П. И., дате пред овлашћеним радницима СЈБ Бијељина, изнуђене примјеном силе. То посебно када се имају у виду искази свједока М. Љ. и Љ. В. који су као инспектори СЈБ Бијељина узимали наведене изјаве, из којих исказа произлази да су наведена лица добровољно, и без примјене, било какве силе, дала изјаве. Вјеродостојност исказа ових свједока није доведена у питање жалбеним аргументима којим се настоји елиминисати њихов вриједносни значај као доказног средства, кроз дискредитовање свједока М. Љ., представљајући га као свједока по потреби и увјек у служби оптужбе. Насупрот жалбеним тврдњама овај суд прихвата као увјерљиве разлоге првостепене пресуде дате у оцјени наведених исказа те исказа свједока Т. Д. и Ј. Р., а садржане на страни 4. став 2. и страни 5. став 1. пресуде. Надаље, када се има у виду садржај изјава оптуженог Р. О., те Л. С. и П. И. датих пред овлашћеним радником СЈБ Бијељина, који су врло детаљни, те садрже мноштво карактеристичних појединости везаних за околности извршења дјела, а посебно за начин расподјеле новца прибављеног извршењем дјела, скривање и потрошњу новца, онда се показује неодрживом тврдња жалбе да ова лица нису била способна дати било какву изјаву у стању у које су доведени физичким злостављањем.

Како докази проведени на главном претресу не потврђују примјену било какве принуде према оптуженом Р. О., те Л. С. и П. И., у циљу изнуђивања изјаве пред овлашћеним радницима унутрашњих послова, а жалба не пружа било какве појединости о поступку службеника СЈБ Бијељина који је могао утјецати на њихову вољу при давању исказа, то се не може прихватити као основана тврдња ове жалбе да су изјаве прибављене на незаконит начин, уз употребу физичке силе, с циљем изнуђивања исказа.

С обзиром да је правоснажним рјешењем првостепеног суда у смислу одредбе члана 84. став 2. ЗКП одлучено да се у поступку могу корисити као докази обавјештења – изјаве које су оптужени Р. О., Л. С. те П. И. дали пред

овлашћеним радницима СЈБ Бијељина, а након тога правилно разрјешено спорно питање допуштености ових доказа, онда је првостепени суд био у могућности да квалитет ових доказа цијени на начин примјенљив за све доказе проведене на главном претресу, уз ограничење које предвиђа одредба члана 86. ЗКП, које подразумјева забрану да се осуђујућа пресуда заснива искључиво на овим изјавама – обавјештењима.

Из разлога садржаних у образложењу побијане пресуде произлази да је закључак те пресуде о саизвршилачкој дјелатности оптуженог Р. О. у извршењу дјела резултат оцјене свих проведених доказа на главном претресу посматраних у међусобној повезаности, укључујући и наведене изјаве оптуженог те Л. С. и П. И. Ту се прије свега имају у виду искази оштећене К. Р., која је очевидац догађаја, потврда о привременом одузимању предмета СЈБ Бијељина од 30.07.1992. године те увиђајна документација о траговима нађеним на лицу мјеста (записник о увиђају и фотодокументација). С обзиром на то, нема основа за жалбену тврдњу да је пресуда искључиво заснована на наведеним изјавама датим пред органом унутрашњих послова, што би било у супротности са одредбом члана 86. ЗКП. Жалба оспорава валидност исказа оштећене К. Р. указујући на то да је непоуздан доказ првенствено због чињенице што је главном претресу, идентификујући оптуженог Р. О. као једног од саизвршилаца дјела, оштећена оптуженог описала као изразито крупног и најкрупнијег од саизвршилаца, а што не одговара његовом изгледу из времена извршења дјела (када је према свједочењу Ј. М. био лакши бар 40 кг.), међутим наведена околност коју жалба апострофира по оцјени овог суда није од одлучујућег значаја у оцјени вјеродостојности исказа оштећеног као доказног средства. Ово из разлога што се исказ при оцјени истинитости садржаја мора посматрати као цјелина а не фрагментарно, (како то жалба чини), а садржај овог исказа посматран у склопу других проведених доказа показује да исказ оштећене у погледу одлучних чињеница везаних за начин и околност извршења дјела (начин уласка извршилаца дјела у стан, број саизвршилаца, појединости о наоружању које су посједовали, улози сваког од њих у извршењу дјела са прецизирањем просторија у окриву стана гдје су се налазили, те понашања до напуштања стана), налазе потврду у изјавама оптуженог Р. О. те Л. С. и П. И. које су дали пред овлашћеним радником СЈБ Бијељина, (а које изјаве укључују признање њиховог учешћа у извршењу дјела) те увиђајној документацији о нађеним траговима на лицу мјеста. Дакле, неподударност детаља у опису изгледа оптуженог Р. О. који је оштећена дала на главном претресу, са његовим физичким изгледом из времена извршења дјела (у погледу физичке конституције али не и других карактеристичних детаља) не представља околност на којој жалба основано може заснивати тврдњу да овај оптужени није учествовао у извршењу кривичног дјела, када се имају у виду напријед наведене чињенице које то учешће потврђују. Осим тога не треба губити из вида чињенице да је исказ оштећена дала са временске дистанце од око 10 година у односу на догађај, чињенице да је у вријеме извршења дјела оштећена налазила у стању препаста и страха због животне угрожености њене породице, а које околности су реално узроковале способност уочавања свих појединости везаних за извршиоце дјела. Надаље, треба имати у виду и чињеницу да је оштећена на главном претресу указала на неке промјене у изгледу оптуженог у односу на вријеме извршења дјела («није био потпуно ошишан и имао је краћу косу») док у погледу физичке конституције допушта могућност да се оптужени у

међувремену промјенио, наводећи да се не може изјаснити да ли се оптужени у међувремену значајно удебљао или није.

Из наведених разлога овај суд сматра неутемељеним приговор жалбе заснован на тврдњи о непоузданости исказа оштећеног као доказног средства на коме би се могла темељити судска пресуда.

Када се имају у виду изнијете чињенице, те чињенице да из изјаве оптуженог Р. О., те П. И., датих пред овлашћеним радником СЈБ Бијељина, несумњиво произилази да је оптужени Р. О. дио новца прибављеног кривичним дјелом, добивеног у расподјели међу саизвршиоцима оставио на чување код мајке Р. С. и то у износу од 8.500 ДМ, а из потврде о привременом одузимању предмета СЈБ Бијељина од 30.07.1992. године произилази да је наведеног датума од Р. С. привремено одузето 8.000 ДМ, онда се сасвим поуздано, како то првостепени суд правилно налази, може закључити да је оптужени Р. О. учествовао у извршењу кривичног дјела за које је оглашен кривим као саизвршилац. Тиме се жалба браниоца оптуженог, заснована на тврдњи о недостацима чињеничне основе пресуде и недостацима разлога образложења за одлучне чињенице, показује као неоснована.

Када је на темељу потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања првостепени суд радње оптуженог, које је предузео приликом извршења дјела (присуство у стану оштећених са оружјем у рукама, онеспособљавање телефона, гуравање оштећене К. Р. и њеног млдб. сина у купатило након што је дошло до повређивања К. С., узимање дијела новца од укупне количине прибављање дјелом), оквалификовао као саизвршилачку дјелатност у извршењу кривичног дјела из члана 151. став 2. у вези са чланом 150. КЗ РС – посебан дио те у вези са чланом 22. КЗ РС, тиме је по оцјени овог суда правилно примјењен кривични закон при правној оцјени дјела. У том погледу пресуда је дала широко садржајно образложење на страни б., које овај суд прихвата у цијелости, као правилно и увјерљиво.

Испитујући одлуку о казни у смислу одредбе члана 379. ЗКП овај суд налази да је првостепени суд правилно утврдио све околности од значаја за одмјеравање казне оптуженом за почињено дјело, те олакшавајућим околностима које је нашао на страни оптуженог и на које се позива у образложењу пресуде (ранија неосуђиваност, породичност јер је отац двоје дјеце, коректно понашање пред судом, дуг временски период од извршења дјела – 12 година) дао значај особито олакшавајућих, и по том основу ублажио казну испод законског минимума прописане казне за ово дјело. Међутим, овај суд је мишљења да примјењени степен ублажавања казне, изрицањем казне затвора у трајању од 7 година, нису у довољној мјери дошле до изражаја наведене околности, особито олакшавајућег карактера. Имајући у виду изнијете околности а цијенећи допринос оптуженог у извршењу дјела, предузимањем описаних инкриминисаних саизвршилачких радњи, овај суд налази да је казна затвора од 6 година адекватна мјера казне тежини почињеног дјела и степену кривичне одговорности оптуженог, те да ова казна представља довољну, али и потребну мјеру казне за остварење сврхе кажњавања, у свим њеним сегментима.

У смислу одредбе члана 379. ЗКП жалба због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања или повреде кривичног закона поднесена у корист оптуженог садржи и жалбу због одлуке о кривичној санкцији и одузимању имовинске користи, ради чега је овај суд у смислу цитираног законског прописа, дјелимичним уважавањем жалбе браниоца

оптуженог, преиначио првостепену пресуду у одлуци о казни, на начин описан у изреци ове пресуде.

На основу изложеног а у смислу одредби члана 387. став 1. ЗКП одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар
Сандра Ђукић

Предсједник вијећа
Горана Микеш

За тачност отправака
овјерава Руководилац судске писарнице
Братић Душанка